

Dôvodová správa

Hlavným cieľom Regionálneho operačného programu (ROP) je zvýšiť dostupnosť a kvalitu občianskej infraštruktúry a vybavenosti v regiónoch. V rámci prioritnej osi 4. Regenerácia sídiel, Opatrenia 4.1.d. neinvestičné projekty, rozvojové dokumenty regiónov bola zverejnená výzva, v ktorej jedinými oprávnenými prijímateľmi pomoci sú samosprávne kraje. V rámci tejto výzvy je možné žiadať podporu na neinvestičné projekty v nasledovných oblastiach:

- a) vypracovanie a aktualizácia územno-plánovacej dokumentácie a územno-plánovacích podkladov na úrovni NUTS 3,
- b) vypracovanie a aktualizácia PHSR na úrovni NUTS 2 a NUTS 3,
- c) vypracovanie aktualizácia sektorových rozvojových dokumentov na úrovni regiónov NUTS 2 a NUTS 3 (ekonomické a environmentálne štúdie a pod.).

Po prehodnotení potrieb vyplývajúcich z III. aktualizácie PHSR a z aktuálnych problémov vyžadujúcich koncepčné riešenie, navrhujeme nasledovné projekty, ktorými by sme sa uchádzali o grant z uvedeného opatrenia 4.1.d.

1. Budovanie strategického spravodajského systému PHSR KSK,
2. Expertná štúdia a stratégia pre rozvoj kreatívnej ekonomiky Košického kraja,
3. Program budovania logistického centra pre agrokomodity v Košickom kraji,
4. Stratégia zvýšenia zamestnateľnosti prostredníctvom celoživotného vzdelávania v Košickom kraji,
5. Štúdia vytvorenia integrovaného systému nakladania s odpadmi v Košickom kraji,
6. Stratégia na zmiernenie sociálnej exklúzie v Košickom kraji,
7. Stratégia trvalej udržateľnosti financovania ciest II. a III. triedy v Košickom kraji,
8. Regionálna inovačná stratégia Košického kraja 2013 – 2020,
9. Regionálna surovinová politika pre oblasť nerastných surovín,
10. Plán využívania obnoviteľných zdrojov energie v Košickom kraji z pohľadu udržateľnosti a energetickej efektívnosti,
11. Stratégia a realizácia marketingu pre Košický samosprávny kraj,
12. Štúdia realizovateľnosti Vedecko technologického parku pre Košický kraj,
13. Stratégia podpory rozvoja dobrovoľníctva v Košickom kraji.

Na uvedené sektorové stratégie (neinvestičné rozvojové dokumenty) je potrebné odsúhlasiť spolufinancovanie zo strany Košického samosprávneho kraja vo výške 5% oprávnených výdavkov. Podmienky výzvy stanovujú konečný benchmark pre sektorové stratégie od 33 200,- Eur do 66 500,- Eur. Preto navrhujeme 5% spolufinancovanie odsúhlasiť z maximálne možnej sumy 66 500,- Eur, v celkovej výške 3 325,- Eur, pre každú sektorovú stratégiu, okrem sektorovej stratégie uvedenej pod bodom 13. Skutočnú cenu za spracovanie konkrétnej stratégie následne vygeneruje verejné obstarávanie. V ďalšom uvádzame stručný popis jednotlivých sektorových stratégií.

1. Budovanie strategického spravodajského systému PHSR KSK

Celý proces strategického plánovania je založený na vzájomnej interakcii medzi plánovaním podpory a výsledkami (efektmi) spôsobenými jej implementáciou. Merateľné ukazovatele predstavujú údaje, ktoré zabezpečujú prepojenie týchto dvoch nosných činností

pri strategickom plánovaní. Stanoviť však vhodné merateľné ukazovatele, ktoré by mali dostatočnú vypovedaciu hodnotu o reálnom stave procesu, ktorý majú merať, je veľmi zložitú. Nečudo preto, že táto oblasť patrí medzi slabé stránky strategických dokumentov nielen na regionálnej, ale i na národnej a nadnárodnej úrovni. Došlo to až tak ďaleko, že v súčasnosti bežne používané merateľné ukazovatele na národnej a nadnárodnej úrovni sú často odtrhnuté od reálneho života bežného človeka. Čo má spoločné napríklad rast HDP alebo zvyšovanie konkurencieschopnosti so životom bežného človeka? Jedna organizácia navrhla napríklad iné meranie ekonomického rastu „ukazovateľ reálneho pokroku“ (GPI Genuine Progress Indikátor). Tento ukazovateľ sa skladá z indikátorov ako voľný čas, neplatená práca v domácnosti, dobrovoľnícka činnosť, a pod., ktoré súvisia so spokojnosťou bežného človeka. Od normálneho HDP odpočítava ako mínusovú položku náklady späť s kriminalitou a rozpadom rodín, vyčerpávaním prírodných zdrojov, náklady späť s dôsledkami dopravných nehôd a ďalšie negatívne javy spôsobené neobmedzeným hospodárskym rastom. Ako uvádza David Sulík vo svojej knihe *Zodpovedná spoločnosť*, GPI prestalo rásť v sedemdesiatych rokoch 20. storočia a odvtedy nepretržite klesá. Od roku 1970 jeho hodnota klesla o 45%. Naozaj teda svet dosahuje reálny pokrok, ako ukazuje ukazovateľ HDP, alebo upadá, ako ukazuje ukazovateľ GPI? Tento jednoduchý príklad ilustruje zložitosť procesu hľadania vhodných merateľných ukazovateľov.

PHSR KSK nemá doteraz jednoznačne stanovenú sústavu merateľných ukazovateľov, ktorou by bolo možné zmerať reálny pokrok v regionálnom rozvoji Košického kraja z hľadiska kvality života jeho obyvateľov. Obsahuje však veľké množstvo indikátorov, ktoré sú dostupné a pravidelne zbierané v ročných časových radoch z verejných databáz (Štatistický úrad, Úrady práce a pod.). Indikátory sú však pre svoje množstvo málo prehľadné, čo sťažuje ich interpretáciu. Zároveň často pre bežného človeka nemajú vypovedaciu schopnosť. Preto v rámci strategického spravodajského systému máme ambíciu vhodne zlúčiť tieto indikátory do niekoľkých merateľných ukazovateľov. Pravdepodobne pôjde o aplikovaný výskum v tejto oblasti, pretože nie je nám známe, že by niekde vo svete existovala vhodná ucelená sústava merateľných ukazovateľov na meranie pokroku v oblasti regionálneho rozvoja z pohľadu spokojnosti bežného občana. V rámci strategického systému by bola okrem metodiky tvorby príslušného ukazovateľa spracovaná aj jeho interpretácia, teda čo to pre regionálny rozvoj znamená, keď ukazovateľ stúpa, klesá alebo sa nehýbe. V minulosti sme sa už síce sporadicky pokúšali takto zadefinovať ukazovateľ kvality života v Košickom kraji, ukazovateľ konkurencieschopnosti, ale k celému procesu tvorby ukazovateľov je potrebné pristúpiť systematicky, čo by nám mal umožniť práve projekt budovania strategického spravodajského systému PHSR KSK.

Hlavnými výstupmi projektu budú:

- analýza a návrh 10 základných oblastí uspokojovania sociálnych a osobných potrieb, ktoré majú najväčší vplyv na kvalitu života a spokojnosť bežného človeka v Košickom kraji,
- návrh merateľných ukazovateľov pre vybraných 10 základných oblastí, vrátane spracovania metodiky tvorby príslušného ukazovateľa a jeho interpretácie.

2. Expertná štúdia a stratégia pre rozvoj kreatívnej ekonomiky Košického kraja

Pri rastúcej nezamestnanosti v Košickom kraji, kreatívni ľudia odchádzajú do Bratislavy a do zahraničia. Jedným z možných riešení pre zvrátenie tejto nepriaznivej situácie a podporu tvorby trvalo udržateľných pracovných miest je viac využiť potenciály kreatívneho priemyslu, ktorý je významnou hybnou silou ekonomického rozvoja nielen v rozvinutých ale

aj v rozvojových krajinách sveta. Na základe toho Košický samosprávny kraj v roku 2011 prijal Konceptiu rozvoja kreatívnej ekonomiky. Cieľom tejto štúdie bude navrhnuť stratégiu pre realizáciu Konceptie rozvoja kreatívnej ekonomiky v Košickom kraji.

Štúdia poskytne kvalitné analytické podklady a navrhne účinné opatrenia a kooperačné modely, prostredníctvom ktorých sa vytvoria podmienky pre rozvoj kreatívnej ekonomiky v Košickom kraji. Nastavením vhodných opatrení a aktivít bude viac využitý kreatívny potenciál, ktorý môže priniesť posilnenie zamestnanosti, rozvoj kreatívnych služieb a produktov, rast konkurencieschopnosti a exportnej výkonnosti firiem Košického kraja (napokon aj Slovenska), zároveň zlepšenie kvality života, rast hospodárstva a zvýšenie atraktivity kraja.

Štúdia prispeje k:

- zabezpečeniu kvalitnej a modernej multimediálnej infraštruktúry a interaktívnych služieb kultúrnych inštitúcií,
- posilneniu prezentácie a propagácie kultúry, talentov, kreatívnych aktérov, produktov a služieb v regióne, na Slovensku a v zahraničí,
- podpore rozvoja kreatívnych a podnikateľských zručností,
- lepšej dostupnosti ľudí k umeniu, kreativite a informáciám o kreatívnej ekonomike a možnosti jej financovania,
- podpore tvorby kreatívnych a inovatívnych produktov a služieb kreatívnej ekonomiky,
- tvorbe kreatívnych sietí, k aktívnej spolupráci verejného a súkromného sektora (samospráv, škôl, firiem, kultúrnych inštitúcií a umelcov).

V rámci štúdie budú vypracované analýzy a stratégie s navrhnutými akčnými plánmi pre naštartovanie rozvoja kreatívnej ekonomiky, ktoré budú nastavené na základe aktívnej komunikácie a spolupráce s aktérmi kreatívnej ekonomiky – s umelcami, kultúrnymi inštitúciami, podnikateľmi, školami, univerzitami, atď. (napr. stredné školy s umeleckým zameraním a kultúrne zariadenia KSK, TUKE, Košice 2013).

Hlavnými výstupmi štúdie budú:

- zhodnotenie potenciálov a bariér a stanovenie východísk rozvoja kreatívnej ekonomiky v Košickom kraji,
- stratégia budovania a fungovania kreatívneho klastra a kreatívnych hubov,
- stratégia popularizácie kreatívnej ekonomiky Košického samosprávneho kraja,
- štúdia zefektívnenia a zatraktívnenia kultúrnych zariadení s prepojením na kreatívny priemysel.

3. Program budovania Logistického centra pre agrokomodity v Košickom kraji

Cieľom sektorového rozvojového dokumentu s názvom „Program budovania Logistického centra pre agrokomodity“ je získať ekonomické, legislatívne, technické a technologické podmienky vybudovania a prevádzkovania Logistického centra pre agrokomodity, ktoré by malo byť naším príspevkom k riešeniu problematiky otázok spojených s odbytom produkcie drobných farmárov, čím chceme prispieť k podpore rozvoja lokálnych ekonomík, ako možnému riešeniu problematiky vidieka, zvýšeniu dostupnosti a kvality občianskej infraštruktúry a zároveň k zvýšeniu potravinovej sebestačnosti Košického kraja (v rámci EÚ je Slovensko na poslednom mieste v tejto oblasti). Rovnako Výbor regiónov odporúča podporovať vznik miestnych (lokálnych) potravinových sústav.

Okrem posilnenia vnútorného (lokálneho) trhu, cieľom Logistického centra pre agrokomodity bude vytvoriť ekonomické a sociálne väzby medzi malými farmármi

a spotrebiteľmi s predpokladom vzniku nových pracovných príležitostí. Vybudovanie centra tak prispeje k rozvoju a zachovaniu domácej poľnohospodárskej produkcie v danom regióne a zároveň prispeje k znižovaniu nezamestnanosti a udržiavanie si pracovných návykov aj pre rizikovú skupinu obyvateľov nášho kraja.

Spotrebiteľia svojím dopytom, prostredníctvom Logistického centra pre agrokomodity, budú priamo ovplyvňovať domácu produkciu potravín na kvalitatívnej a kvantitatívnej úrovni.

Hlavnými úlohami logistického centra budú:

- párovanie ponuky a dopytu v oblasti poľnohospodárskej produkcie malých farmárov,
- vypracovanie kódexu malých farmárov,
- mapovanie prostredia malých farmárov,
- pravidelné hodnotenie kvalitatívnych a kvantitatívnych ukazovateľov u malých farmárov a ich následne vyhodnotenie,
- aktualizácia zoznamu malých farmárov zapojených do logistických väzieb,
- vytvorenie softvérového riešenia na aktualizácia ponúkaných produktov,
- vytvorenie sociálnych väzieb medzi malými farmármi a spotrebiteľmi, (prostredníctvom vzájomných stretnutí sa vybuduje dôvera spotrebiteľa v kvalitu ponúkaných produktov),
- vytvorenie ekonomických väzieb medzi malými farmármi a spotrebiteľmi.

Ďalšou z úloh Logistického centra pre agrokomodity bude vytvoriť a prevádzkovať regionálne distribučné centrá, ktoré budú slúžiť ako spojovací článok medzi malými farmármi a spotrebiteľmi. Úlohou regionálneho distribučného centra bude prevziať vopred objednané množstvo produktov od malých farmárov a následne zabezpečiť distribúciu spotrebiteľom podľa dohodnutých zmluvných podmienok.

Vytvorením Logistického centra pre agrokomodity malých farmárov a regionálnych distribučných centier plánujeme zabezpečiť rozvoj a zachovanie poľnohospodárskej produkcie na vidieku a trvalo udržateľnú produkciu kvalitných a zdravých potravín za primerané ceny.

4. Stratégia zvýšenia zamestnatelnosti prostredníctvom celoživotného vzdelávania v Košickom kraji

Podľa zákona 539/2008 o podpore regionálneho rozvoja medzi hlavné ciele podpory regionálneho rozvoja patrí aj zvyšovanie zamestnanosti a životnej úrovne obyvateľov v regiónoch, pri zabezpečení trvalo udržateľného rozvoja. Podpora je hlavne zameraná na rozvoj ľudských zdrojov vrátane zvyšovania vzdelanostnej úrovne, kvalifikácie a zlepšenie prípravy detí a mladých dospelých na trh práce. V súčasnosti sa ukazuje ako ťažko prekonateľný problém štrukturálna nezamestnanosť, teda schopnosť dlhodobo nezamestnaných nájsť si prácu. Jednou z príčin tohto stavu je aj skutočnosť, že profil uchádzačov nezodpovedá požiadavkám trhu práce. Jeho dôsledkom je na jednej strane veľký počet nezamestnaných a na druhej strane nenaplnená potreba zamestnávatel'ov nájsť vhodných kandidátov na svoje pracovné pozície. Príčinou tohto neuspokojivého stavu je nedostatočná reakcieschopnosť školského systému na potreby trhu práce. Preto je nevyhnutné hľadať účinné opatrenia na zladzovanie ponuky vzdelanostného systému s potrebami trhu práce.

Hlavným cieľom Stratégie celoživotného vzdelávania bude preto poskytnúť čo najlepší možný stret medzi ponukou a dopytom po pracovnej sile na trhu práce., ktorý by mal viesť k znižovaniu nezamestnanosti, posilňovaniu regionálnej ekonomiky, ako aj rozvoju

celej spoločnosti. Výstupom stratégie majú byť profily „ideálneho zamestnanca“ (zručností, ktoré požaduje trh práce) pre jednotlivé typové skupiny nezamestnaných.

Z toho vyplýva potreba poznania reálnej situácie na trhu práce, pre efektívne nastavenie celoživotného vzdelávania v Košickom kraji. Ako uvádzajú viaceré strategické dokumenty, stále pretrváva nesúlad vedomostí, zručností a kompetencií medzi ponukou absolventov a dopytom trhu práce. Zamestnávateľia z hľadiska kvality a kvantity pracovných síl si vyžadujú pracovníkov s vysokou mierou praktických zručností, teoretických vedomostí a osobnostných kompetencií (hlavne technických, prírodovedných, informačných, riadiacich, právnych, podnikateľských), ktoré sú doplnené morálnou vyspelosťou jednotlivca. Od vzdelávania sa očakáva, že bude zodpovedať ako požiadavkám a potrebám spoločnosti tak aj požiadavkám trhu práce. Výchova jednotlivca, vzdelávanie a príprava na trh práce trvá niekoľko rokov, ale trh práce sa mení a vyvíja oveľa rýchlejšie. Preto prípravu študenta na požiadavky spoločnosti chceme prenechať na oblasť formálneho vzdelávania. Obsahom stratégie bude "len" neformálne vzdelávanie, teda príprava študenta výlučne na požiadavky trhu práce.

Výstupom projektu bude stratégia obsahujúca analýzu, strategické ciele a akčný plán celoživotného vzdelávania, rešpektujúca štruktúru nezamestnaných, potreby zamestnávateľov a možnosti školskej siete v Košickom kraji. Po skončení projektu bude k dispozícii súhrn jednotlivých typových skupín nezamestnaných, cieľových pracovných pozícií a príslušných požadovaných zručností, ktoré sa pretavia do podoby akčného plánu celoživotného vzdelávania v Košickom kraji s odporúčaniami pre tvorbu príslušných vzdelávacích programov.

5. Štúdia vytvorenia integrovaného systému nakladania s odpadmi v Košickom kraji

Hlavným cieľom projektu je napomôcť skvalitneniu a zefektívneniu infraštruktúry odpadového hospodárstva v Košickom kraji vytvorením integrovaného systému nakladania s vybranými tokmi odpadov: komunálne odpady, živnostenské odpady, BRO – biologicky rozložiteľný odpad, elektroodpad, autovraky, obaly.

Integrovaný systém nakladania s odpadmi (skratka ISNO) je aktívne riadenie toku odpadov v územnej jednotke s použitím efektívnej logistiky tak, aby toky odpadu smerovali k zariadeniam na dotriedenie, úpravu a zhodnotenie odpadu a následné zneškodnenie neupotrebiteľných zvyškov. ISNO je teda účinným plánovacím nástrojom na optimalizáciu primeranej siete zariadení na nakladanie s odpadmi, maximalizáciu triedenia komunálnych odpadov, ich ďalšie materiálové využitie, energetické využitie zvyškového komunálneho odpadu a tým znižovanie množstva odpadu ukladaného na skládky. Výsledný ISNO má byť nákladovo efektívny a sociálne akceptovateľný.

Hlavné aktivity projektu v rámci sú:

- špecifikovať aktuálny stav odpadového hospodárstva na území Košického kraja, najmä analýza manažmentu toku vybraných druhov odpadu v regióne a analýza ekonomickej rentability existujúcej infraštruktúry odpadového hospodárstva,
- vypracovať možné návrhy ISNO v podmienkach a dispozíciách Košického kraja, t.j. varianty ISNO na zlepšenie odpadového hospodárstva, ich prezentácia a konzultácie s predstaviteľmi miest, obcí, mikroregiónov,
- definícia optimálneho variantu ISNO pre Košický kraj – špecifikovať základné prvky a úrovne integrovaného systému nakladania s odpadmi,
- zabezpečenie SEA v súvislosti s vypracovaním ISNO (posudzovanie vplyvu strategických dokumentov s regionálnym a miestnym dosahom na životné prostredie),

- dopracovanie výsledného optimálneho variantu v zmysle pripomienok v záverečnom stanovisku z procesu SEA,
- prezentácia výsledkov projektu – konferencia resp. seminár, brožúra.

6. Stratégia na zmiernenie sociálnej exklúzie v Košickom kraji

Posledné zasadanie ekonomického fóra v Davose v januári 2012 naznačilo, že ani súčasné spoločenské zriadenie nemusí trvať večne. Pokusy filozofov a sociológov o poľudštenie ekonomiky, ktorá doteraz, až po uvedení zasadania v Davose, ako empirická veda samu seba povyšovala nad humanitné vedy, nemusí skončiť úspešne. Zatiaľ nikto ani netuší, aké nové spoločenské zriadenie nahradí trhové hospodárstvo (kapitalizmus), ale mnohí už upozorňujú na nevyhnutnosť jeho zániku v dôsledku vysokej nerovnosti medzi jednotlivými skupinami spoločnosti.

Ako uvádza profesor Rogoff, jednými zo základných faktorov, ktoré v súčasnosti ovplyvňujú dramatické udalosti vo svete sú vysoká nezamestnanosť, vysoká nerovnosť medzi jednotlivými skupinami spoločnosti a vysoké ceny základných tovarov. Preto sme nútení položiť si otázku, aké zmeny môžu nastať v Košickom kraji, ak ich vyvolajú podobné tlaky.

Nerovnosť príjmov, bohatstva a príležitostí medzi jednotlivými skupinami obyvateľov má stále rastúcu tendenciu. Podiel z koláča bohatstva pripadajúci na zamestnanú časť spoločnosti sa stále znižuje vplyvom rastúcej nezamestnanosti, rastúceho počtu neplnohodnotných foriem zamestnania a stagnujúcich miezd. Zároveň sa neustále zvyšuje počet nezamestnaných obyvateľov odkázaných na sociálnu pomoc. Táto skutočnosť vyvoláva nezvládnuteľné tlaky vo verejných rozpočtoch (či už v štátnom rozpočte alebo rozpočte Košického samosprávneho kraja, ktorý je naviazaný na štátny rozpočet vo forme podielových daní). Žijeme v ére, v ktorej globalizácia síce pre mimoriadne talentovaných jedincov rozširuje trhy, ale obyčajným zamestnancom konkurencia neustále stláča príjmy. Tieto trendy môžeme vidieť aj na skutočnosti, že nezamestnanosť má stále rastúcu tendenciu bez ohľadu na hospodársky cyklus.

V blízkej budúcnosti v ďalšom kole globalizácie s veľkou pravdepodobnosťou rozhodne o víťazoch a porazených schopnosť zodpovedných poradiť si so sociálnym napätím, ktoré vyvoláva sociálna nerovnosť. Práve sociálna nerovnosť je pre ďalšie obdobie vývoja spoločnosti veľkou neznámou. V súčasnosti neexistujú relevantné scenáre na riešenie tohto globálneho problému a preto sme nútení ich začať hľadať vo vlastnej réžii.

V snahe čo najviac zmierniť narastajúce sociálne napätie v súčasnej spoločnosti a čo možno najviac stlmiť predpokladané sociálne výbuchy, je nevyhnutné hľadať nový model spravodlivejšieho usporiadania spoločnosti, kde aj deklasovaným skupinám obyvateľov bude umožnené naplňať svoje potreby.

V návrhovej časti stratégie máme ambíciu pokúsiť sa navrhnúť funkčný model usporiadania spoločenstva deklasovaných skupín obyvateľov, ktoré by si bolo schopné čo najviac osobných a spoločenských potrieb zabezpečiť vlastnými silami, bez výraznejšej podpory zvonku tak, aby život v spoločenstve zodpovedal predstavám jeho členov o spokojnom a kvalitnom živote (bez neustálej traumatizácie potrebou rastu HDP, potrebou rastu spotreby, konkurencieschopnosti, reštrikcii štátnych dlhov a pod.).

Hlavnými výstupmi stratégie budú:

- analýza počtu deklasovaných skupín obyvateľov v Košickom kraji (podľa profesora Stiglitzu by mohlo ísť až o 99% obyvateľov),

- návrh ukazovateľa pre meranie úrovne deklasovania skupín obyvateľov v Košickom kraji,
- analýza historických foriem (modelov) spoločenskej kontroly verejnej moci s dôrazom na zabezpečenie sociálnych práv,
- analýza dôsledkov historických riešení v spoločnosti pri rastúcej nerovnosti v prerozdeľovaní bohatstva,
- návrh funkčného modelu možného usporiadania spoločenstva deklasovaných skupín obyvateľov v Košickom kraji.

7. Stratégia trvalej udržateľnosti financovania ciest II. a III. triedy v Košickom kraji

Cieľom projektu je vypracovanie stratégie, ktorá prispeje k zvýšeniu dostupnosti a kvality občianskej infraštruktúry a vybavenosti územia v regiónoch prostredníctvom zvýšenia kvality a bezpečnosti dopravnej siete, ako základného predpokladu zvyšovania konkurencieschopnosti sídiel. Strategický dokument bude základným plánovacím dokumentom, v ktorom bude komplexne zanalyzovaný stav dopravnej infraštruktúry v kraji a definované slabé miesta v dopravnej sieti kraja. Súčasťou analýzy dopravnej siete v priamej pôsobnosti KSK budú aj odborné merania stavu vozoviek na vybraných úsekoch ciest II. a III. triedy. V návrhovej časti materiálu budú definované konkrétne opatrenia a aktivity pre udržateľné financovanie správy, údržby a rozvoja ciest II. a III. triedy na území KSK. Stratégia bude východiskovým dokumentom pre prípravu projektov rozvoja cestnej siete v regióne Košického kraja pri príprave programového obdobia 2014-2020. Stručný obsah stratégie:

1. Analytická časť:

- jednotlivé druhy dopravy v podmienkach KSK,
- verejná osobná doprava a integrácia dopravy,
- analýza nadradeného dopravného systému SR,
- stav dopravnej infraštruktúry na území KSK,
- stav regionálnej infraštruktúry (ciest II. a III. triedy),
- analýza správy a údržby ciest II. a III. triedy vrátane analýzy legislatívneho rámca SR v oblasti cestného hospodárstva,
- analýza súčasného spôsobu financovania správy a údržby ciest II. a III. triedy v podmienkach SR a KSK.

Po spracovaní kompletnej analytickej časti spracovateľ zorganizuje workshop s odborníkmi v jednotlivých oblastiach, kde budú výstupy analýzy prezentované a po odbornej diskusii navrhnuté priority a opatrenia ako základ stratégie, ktorá následne bude riešiteľmi rozpracovaná.

2. Strategická časť:

V strategickej časti bude definovaný návrh opatrení a aktivít, ktorých postupné plnenie prispeje k zlepšeniu stavu dopravnej infraštruktúry s prihliadnutím na celospoločenskú potrebu rozvoja dopravy ako základného predpokladu zvyšovania konkurencieschopnosti regiónov v súlade s národnými a európskymi stratégiami. Návrh finančného mechanizmu a určenie strategických cieľov bude definovaný s prihliadnutím na priamu pôsobnosť KSK.

8. Regionálna inovačná stratégia Košického kraja 2013 – 2020

„Regionálna inovačná stratégia Košického kraja 2013 – 2020“ ako strategický dokument druhej generácie má za cieľ naplniť víziu Košického samosprávneho kraja v sektore inovácií a významným spôsobom zjednotiť regionálnych aktérov z akademického verejného a podnikateľského sektora pri prechode z nízko-nákladovej industriálnej ekonomiky na inovatívnu post-industriálnu ekonomiku hnanú inováciami.

Naplnenie misie stratégie vidíme v zvýšení konkurencieschopnosti Košického kraja prostredníctvom spolupráce vedecko-výskumnej sféry a firiem a maximalizácie prínosov projektov akými budú Vedecký park TUKE-UPJŠ Košice, Vedecko technologický park Východné Slovensko, kompetenčné centrá a centrá excelentnosti.

Cieľom stratégie RIS 2013-2020 je efektívne koordinovať a realizovať aktivity posilňujúce konkurencieschopnosť a trvalo udržateľný rozvoj kraja založený na talentovaných ľuďoch, špičkových výskumných tímoch a globálne konkurencieschopných firmách. RIS 2013 – 2020 si môžeme predstaviť ako sedemročný plán, ktorý bude definovaný na základe vyjadrených potrieb od desiatok technologických firiem kraja, kritickej masy vedcov a práce mnohých odborníkov na problematiku regionálneho rozvoja. Pôjde o každoročne aktualizovaný zoznam inovatívnych projektov, ktoré vo svojej synergii majú za cieľ posunúť Košický samosprávny kraj medzi regióny s vysokou kvalitou života v Európe. Vypracovanie RIS 2013 – 2020 vyplýva zo zákona o Podpore regionálneho rozvoja 533/2008 a je v súlade s agendou EU 2020.

9. Regionálna surovinová politika pre oblasť nerastných surovín

Nakladanie s nerastnými surovinami bude mať v SR, obdobne ako vo väčšine štátov EÚ, dve základné úrovne:

- štátnu surovinovú politiku, vykonávanú všeobecnými legislatívnymi a ekonomickými nástrojmi na úrovni centrálnych orgánov štátnej správy,
- regionálnu (krajskú) surovinovú politiku, ktorej vykonávacím nástrojom bude územné plánovanie VÚC (nerastné suroviny) a krajské programy odpadového hospodárstva (druhotné suroviny), na úrovni a v rozsahu kompetencií krajských samospráv

Navrhovaný dokument by sa mal stať po vyhotovení jedným zo základných koncepčných a rozvojových materiálov Košického kraja, nevyhnutným pre rozhodovaciu činnosť orgánov krajskej a obecnej samosprávy, spracovateľov územnoplánovacej dokumentácie na krajskej a lokálnej úrovni, pre tvorbu programov rozvoja kraja a ďalších dôležitých zámerov vo vzťahu k problematike využívania neobnoviteľných prírodných zdrojov.

Cieľom navrhovanej regionálnej surovinovej politiky pre oblasť nerastných surovín je okrem iného vymedziť možnosti hospodárneho nakladania s nerastným bohatstvom Košického kraja a definovať kroky k dosiahnutiu ochrany nerastných surovinových zdrojov.

Navrhované aktivity surovinovej politiky:

1. základná všeobecná a surovinová charakteristika regiónu,
2. ekonomicko-surovinová bilancia Košického kraja,
3. vplyv ťažby nerastných surovín na životné prostredie,
4. stav využívania a regionálny potenciál nerastných surovín,
5. hlavné úlohy surovinovej politiky na úrovni Košického kraja,
6. nástroje implementácie krajskej surovinovej politiky,
7. závery a odporúčania.

10. Plán využívania obnoviteľných zdrojov energie v Košickom kraji z pohľadu udržateľnosti a energetickej efektívnosti

Hlavným cieľom regionálnej stratégie je ponúknuť reálne alternatívy zvyšovania regionálnej energetickej bezpečnosti s využitím Obnoviteľných zdrojov energie (OZE) v maximálne možnej miere podľa sektorov a subregiónov a zhodnotiť ekonomické, sociálne a environmentálne dopady uvedených alternatív na regionálny rozvoj v Košickom kraji. Navrhované aktivity stratégie sú nasledujúce:

1. regionálna analýza súčasnej energetickej situácie:
legislatívny rámec v oblasti energetického zásobovania, analýza existujúcich sústav energetických zariadení, analýza dostupnosti palív a energie na území regiónu a ich podiel na zabezpečovaní výroby a dodávky tepla a elektrickej energie, súčasný stav zabezpečovania výroby energie vo vzťahu k životnému prostrediu, energetická bilancia regiónu, jej analýza a stanovenie potenciálu úspor,
2. hodnotenie regionálneho potenciálu obnoviteľných zdrojov energie:
územná dostupnosť a technicky využiteľný potenciál OZE, alternatívy využitia OZE a dostupné technológie, závery a odporúčania pre využívanie obnoviteľných zdrojov energie v regióne,
3. energetická bezpečnosť regiónu:
predpokladané scenáre vývoja regionálnej spotreby energie a cien palív a energií, sektorové modely riešenia vo vzťahu k maximálne možnej miere využívania lokálnych OZE, územné návrhy typových riešení technológií OZE, vrátane ich ekonomického hodnotenia, návrh opatrení na zvyšovanie energetickej bezpečnosti regiónu podľa sektorov, súvisiacich so zlepšením súčasného stavu najmä pri výrobe a distribúcii energií s využitím obnoviteľných zdrojov energie, ekonomické hodnotenie projektovaných opatrení,
4. celkové závery a odporúčania pre rozvoj energetiky v Košickom kraji.

11. Stratégia a realizácia marketingu pre Košický samosprávny kraj

Košický samosprávny kraj ako regionálna samospráva sa stará o všestranný rozvoj svojho územia a o potreby svojich občanov, ktorí by sa mali zúčastňovať na jeho samospráve. Základným predpokladom takejto účasti je znalosť obyvateľov kraja o výkone verejnej správy a verejných služieb v kraji. Často sa však stretávame so skutočnosťou, že občania nevedia čo to je regionálna samospráva, aké má kompetencie a aké sú princípy jej fungovania. Z tohto dôvodu predkladáme návrh na vypracovanie marketingovej stratégie, ktorej cieľom bude:

- zvýšiť povedomie obyvateľov kraja o regionálnej samospráve,
- posilniť pozitívny vzťah verejnosti ku regionálnej samospráve,
- posilniť pozitívny imidž organizácii v zriaďovateľskej pôsobnosti KSK a Úradu KSK ako administratívneho a organizačného správcu KSK.

Marketingová stratégia bude spracovaná pre obdobie 3 rokov a bude predstavovať súhrnný materiál, ktorý najmä:

- podrobne zanalyzuje súčasnú situáciu v týchto oblastiach,
- stanoví špecifické ciele pre oblasť marketingu v zadefinovaných oblastiach,
- navrhne najvhodnejšie marketingové nástroje na dosiahnutie cieľov s ohľadom na vymedzené kompetencie a princípy fungovania verejnej správy,

- navrhne systém implementácie navrhovanej stratégie (postupy, časový harmonogram realizácie) a jej monitoring.

Prostredníctvom marketingovej stratégie Košického samosprávneho kraja chceme nielen zvýšiť informovanosť alebo účinne podať informáciu, ale aj zvýšiť záujem občanov o veci verejné, efektívnejšie uspokojovať identifikované potreby jednotlivcov a skupín a zefektívniť činnosť regionálnej samosprávy.

12. Štúdia realizovateľnosti Vedecko technologického parku pre Košický kraj

Ekonomika 21. storočia má charakter vedomostnej, informačnej a inovatívnej ekonomiky. Kľúčovou výzvou uplatňovania inovácií, potrebných štrukturálnych zmien v Košickom kraji a v celej Slovenskej republike je zintenzívnenie spolupráce medzi komerčnou sférou a pracoviskami výskumu a vývoja, založenej na modernej rozvinutej infraštruktúre pre inovačné podnikanie v podobe vedeckých, vedecko-technologických parkov (VTP), podnikateľských a technologických inkubátorov v oblasti aplikovaného výskumu určenej pre podporu start-up-ov, menších etablovaných technologických firiem a zahraničných investorov (reaserch intensive).

Skúsenosti uplynulých rokov z Cambridge a Oxfordu z Veľkej Británie potvrdzujú, že sa VTP postupne stávajú aktívnymi subjektmi regionálnej inovačnej infraštruktúry v tom prípade, ak vznikli dôsledkom kombinácie prístupu zdola nahor, ale i zhora nadol. Prvý prístup umožňuje hodne tvorivosti, druhý prístup umožňuje pomoc pri urýchlčení dobrých iniciatív, alebo pri zaplnení medzery v poskytovaní verejnej podpory poskytovanej dočasne alebo nepretržite. Vytvára sa tak dobre fungujúce „ihrisko“, na ktorom prebieha inovačný proces s jeho základnými súčasťami „vymyslieť – vyrobiť – predat“. Vzhľadom k poslaniu, úlohám a postaveniu VTP sa tieto nástroje uskutočňovania štrukturálnych zmien a strategických regionálnych cieľov stávajú významnou súčasťou modernej infraštruktúry krajiny. Cieľom je vypracovať plnú štúdiu realizovateľnosti rozvoja a realizácie vedecko-technologického parku pre Košický kraj ako hybnej sily moderného technologického a priemyselného rozvoja kraja a Východného Slovenska. Štúdia bude rozčlenená do troch fáz s nasledujúcimi cieľmi:

Fáza I. Vymedzenie biznis modelu „Vedecko technologického parku pre Košický kraj“.

Fáza II. Implementačná stratégia.

Fáza III. Master plán a funkčný dizajn.

Funkčný a dobre spravovaný VTP pre Košický kraj bude mať pozitívny dopad na:

- posilňovanie komercializácie výsledkov výskumu,
- motivovanie potenciálu SŠ, VŠ či inak odborne vzdelaných pracovníkov, aby neodchádzal mimo regiónu či mimo SR, aby sa tu trvalo a dlhodobo rozvíjal a kultivoval,
- nadviazanie a prepojenie výskumnej a vývojovej činnosti s firmami a projektmi pôsobiacimi v rámci Európy i sveta,
- umožní Košickému kraju vrátiť sa na predné pozície vo výskume a vývoji v tradičných odboroch kraja,
- podporu vznikajúcich firiem či rozvíjajúcich firiem najmä typu MSP, ktoré následne budú zdrojom nových pracovných príležitostí v Košickom kraji,
- využitie štúdie ako marketingového nástroja pre prezentáciu Košického kraja a Východného Slovenska, ako moderného európskeho regiónu podporujúceho inovácie.

13. Stratégia podpory rozvoja dobrovoľníctva v Košickom kraji

V postmodernej spoločnosti je nevyhnutné vo vzťahu k strategickému plánovaniu rozvoja územia poznať jeho sociálny kapitál. Pre rozvoj občianskej spoločnosti a lokálnej demokracie je kľúčové poznanie potenciálu dobrovoľníctva, ktoré vymedzujeme ako druh občianskej participácie.

Cieľom stratégie je na základe zmerania vybraných dimenzií súčasného stavu sociálneho javu dobrovoľníctva na území Košického kraja analyzovať správanie jeho obyvateľov v kontexte súčasných trendov v dobrovoľníctve (formálnom i neformálnom). Na základe analýzy následne navrhnuť stratégie podpory rozvoja dobrovoľníctva na konkrétnom území. V rámci toho chceme realizovať:

- kvantitatívny reprezentatívny výskum dobrovoľníctva v Košickom kraji so zameraním na individuálnu rovinu dobrovoľníctva, a skúmanie súčasnej situácie v oblasti tzv. manažovaného (formálneho, organizovaného) dobrovoľníctva v Košickom kraji,
- porovnať výsledky analýzy s posledným reprezentatívnym celoslovenským výskumom dobrovoľníctva,
- spracovať prehľad osvedčených regionálnych stratégií podpory rozvoja dobrovoľníctva v Európe (analýza best practices),
- na základe predchádzajúcich častí navrhnuť vhodné stratégie podpory rozvoja dobrovoľníctva aplikovateľné v Košickom kraji.

Spracoval kolektív autorov:

Ing. Imrich Fülöp, zástupca riaditeľa a vedúci odboru regionálneho rozvoja, plánovania a implementácie projektov

Ing. Ladislav Olexa, vedúci odboru dopravy,

Ing. Adriana Šebešová, vedúca referátu cestovného ruchu,

Ing. Peter Ťapák, vedúci referátu regionálneho rozvoja,

Ing. Dana Alezárová, referent pozemných komunikácií a projektov,

Ing. Melinda Sasáková, referent pre verejnú infraštruktúru a revitalizáciu miest a obcí,

Ing. Viera Dulinová, referent pre inovácie a konkurencieschopnosť,

Ing. Marek Mitterpák, referent pre podnikateľské prostredie a ekonomický rozvoj,

RNDr. Viera Rovňáková, projektový manažér,

RNDr. Milan Husár, projektový manažér.